

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 11 ΙΟΥΛΙΟΥ 2005
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ**

**Διδαγμένο κείμενο
Θουκυδίδη *Περικλέους Ύπτιάφιος* (37)**

"Χρώμεθα γάρ πολιτεία οὐ ζηλούση τοὺς τῶν πέλας νόμους, παράδειγμα δέ μᾶλλον αὐτοὶ ὄντες τοῖν ἢ μιμούμενοι ἑτέρους. Καὶ ὄνομα μὲν διὰ τό μὴ ἐς ὀλίγους ἀλλ' ἐς πλείονας οἰκεῖν δημοκρατία κέκληται· μέτεστι δέ κατὰ μὲν τοὺς νόμους πρὸς τὰ ἴδια διάφορα πᾶσι τό ἴσον, κατὰ δέ τὴν ἀξίωσιν, ὥς ἕκαστος ἐν τῷ εὐδοκίμῳ, οὐκ ἀπὸ μέρους τό πλεόν ἐς τὰ κοινά ἢ ἀπ' ἀρετῆς προτιμᾶται, οὐδ' αὖ κατὰ πενίαν, ἔχων γέ τι ἀγαθόν δρᾶσαι τὴν πόλιν, ἀξιώματος ἀφανεία κεκώλυται. ἔλευθέρως δέ τὰ τε πρὸς τό κοινόν πολιτεύομεν καί ἐς τὴν πρὸς ἀλλήλους τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων ὑποψίαν, οὐ δι' ὀργῆς τόν πέλας, εἰ καθ' ἡδονήν τι δρᾷ, ἔχοντες, οὐδέ ἀξιμίους μὲν, λυπηράς δέ τῇ ὄψει ἀχθηδόνας προστιθέμενοι. ἀνεπαχθῶς δέ τὰ ἴδια προσομιλοῦντες τὰ δημόσια διὰ δέος μάλιστα οὐ παρανομοῦμεν, τῶν αἰεὶ ἐν ἀρχῇ ὄντων ἀκροάσει καὶ τῶν νόμων, καί μάλιστα αὐτῶν ὅσοι τε ἐπ' ὠφελίᾳ τῶν ἀδικουμένων κεῖνται καὶ ὅσοι ἄγραφοι ὄντες αἰσχύνην ὁμολογουμένην φέρουσιν".

- A.** Από το κείμενο που σας δίνεται, να μεταφράσετε στο τετράδιο σας το απόσπασμα: "ἐλευθέρως δέ ... αἰσχύνην ὁμολογουμένην φέρουσιν".

Μονάδες 10

- B.** Να γράψετε στο τετράδιο σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων:

B1. "μέτεστι δε ... ἀχθηδόνας προστιθέμενοι": γα αναλύσετε τα στοιχεία του αποσπάσματος που αναφέρονται στις βασικές αρχές της αθηναϊκής δημοκρατίας, οι οποίες, σύμφωνα με τον ρήτορα, καθορίζουν τη δημόσια ζωή των Αθηναίων πολιτών.

Μονάδες 10

B2. "ἀνεπαχθῶς δέ ... φέρουσιν": Με βάση τα στοιχεία του αποσπάσματος να σχολιάσετε τη σχέση του Αθηναίου πολίτη με τους γραπτούς και άγραφους νόμους.

Μονάδες 10

B3. Να συσχετίσετε το περιεχόμενο της έννοιας της αρετής των γυναικών, όπως προσδιορίζεται από τον ρήτορα στο μεταφρασμένο κείμενο που ακολουθεί, με το περιεχόμενο το οποίο έχει η έννοια της αρετής του Αθηναίου πολίτη στο διδαγμένο κείμενο.

Θουκυδίδη *Περικλέους Ύπτιάφιος* (45)

[...] Κι αν είμαι υποχρεωμένος ν' αναφέρω κάτι για την αρετή που ταιριάζει στη φύση της γυναίκας, θα δηλώσω, για όσες τώρα θα μείνουν χήρες, με μια σύντομη παραίνεση όλη μου τη σκέψη: δηλαδή, μεγάλη η δόξα σας, αν δεν φανείτε κατώτερες απ' τη γυναικεία φύση, όπως κι η δόξα εκείνης, που τ' όνομά της θ' ακουστεί λιγότερο, επαινετικά ή περιγελαστικά, ανάμεσα στους άντρες.

Μονάδες 10

- B4.** Ποιο ήταν το σημαντικότερο σε έκταση μέρος των αττικών επιταφίων και για ποιους λόγους;

Μονάδες 10

- B5.** Να γράψετε στο τετράδιό σας δύο ομόρριζες λέξεις της αρχαίας ή νέας ελληνικής, απλές ή σύνθετες, για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **κέκληται, δρᾶσαι, κοινόν, πολιτεύομεν, ὀργῆς.**

Μονάδες 10

Γ. Αόριστο κείμενο
Αντιφώντος Περὶ τοῦ χορευτοῦ 25

Ἐπίστασθε δέ, ὦ ἄνδρες, ὅτι αἱ ἀνάγκαι αὗται ἰσχυρόταται καὶ μέγισταί εἰσι τῶν ἐν ἀνθρώποις, καὶ ἔλεγχον ἐκ τούτων σαφέστατοι καὶ πιστότατοι περὶ τοῦ δικαίου, ὅπου εἶεν μὲν ἐλεύθεροι πολλοὶ οἱ συνειδότες, εἶεν δέ δοῦλοι, καὶ ἐξείη μὲν τοὺς ἐλευθέρους ὅρκους καὶ πίστεσιν ἀναγκάζειν, ἅ τοῖς ἐλευθέροις μέγιστα καὶ περὶ πλείστου ἐστίν, ἐξείη δέ τοὺς δούλους ἑτέροις ἀνάγκαις, ὑφ' ὧν καὶ ἦν μέλλωσιν ἀποθανεῖσθαι κατειπόντες, ὅμως ἀναγκάζονται τάληθῃ λέγειν· ἡ γὰρ παροῦσα ἀνάγκη ἐκάστω ἰσχυρότερα ἐστὶ τῆς μελλούσης ἔσεσθαι.

- Γ1.** Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το κείμενο.

Μονάδες 20

- Γ2.α.** Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

ἐπίστασθε : το δεύτερο ενικό πρόσωπο της ενεργητικής ενεστώτα.

Συνειδότες : το απαρέμφατο ενεστώτα.

ἐξείη : το τρίτο ενικό πρόσωπο οριστικής μέλλοντα.

ἀποθανεῖσθαι: το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο οριστικής αορίστου β'.

κατειπόντες : το δεύτερο ενικό πρόσωπο προστακτικής αορίστου β' της ενεργητικής φωνής.

Μονάδες 5

- Γ2.β.** Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

Πολλοί: τη γενική πληθυντικού του αρσενικού γένους στο συγκριτικό βαθμό.

πίστειν: τη δοτική του ενικού αριθμού.

ἄ: τη δοτική πληθυντικού του θηλυκού γένους.

σαφέστατοι: τη γενική ενικού του αρσενικού γένους στο θετικό βαθμό.

παροῦσα: την ονομαστική πληθυντικού του ουδετέρου γένους.

Μονάδες 5

Γ3.α. Να προσδιορίσετε τη συντακτική θέση των παρακάτω λέξεων:

περί τοῦ δικαίου, ὄρκοις, ἀναγκάζειν, μέγιστα, τᾶληθῇ, τῆς μελλούσης.

Μονάδες 6

Γ3.β. **εἶσι, μέλλωσιν:** να γράψετε τις προτάσεις στις οποίες ανήκουν τα παραπάνω ὀνόματα και να τις αναγνωρίσετε ως προς το είδος τους.

Μονάδες 4

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ